

Tir a Môr Llŷn

Y sefydliad arweiniol:

Cyngor Gwynedd

E-bost: arweljones@gwynedd.llyw.cymru

Dyfarniad Grant: £700,000

Lleoliad: Pen Llŷn

Mae'r prosiect cydweithredol hwn dan arweiniad Partneriaeth Tirwedd Llŷn yn dwyn grwpiau statudol, amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol ynghyd. Mae'r prosiect yn canolbwyntio ar fynd i'r afael â'r heriau sy'n effeithio ar yr adnoddau naturiol yn yr ardal y mae cymunedau ym Mhen Llŷn yn dibynnu arnynt.

Ystyrir cynefinoedd arfordirol Pen Llŷn yn un o nodweddion eithriadol yr ardal ac mae'r gydnabyddiaeth ryngwladol o'u pwysigrwydd yn cadarnhau hynny. Er gwaethaf hyn, mae'r llain arfordirol wedi dod dan bwysau cynyddol dros y degawdau yn sgil nifer o newidiadau, gan gynnwys gwelliannau amaethyddol, rhoi'r gorau i bori ar dir comin, pwysau ymwelwyr a ffactorau amgylcheddol gan gynnwys y newid yn yr hinsawdd.

Mae prosiect Tir a Môr Llŷn wedi gwrthweithio yn erbyn rhai o'r bygythiadau hyn ac wedi datblygu a chyflawni camau gweithredu wedi'u targedu i gynnal ac ehangu llain barhaus helaeth o gynefinoedd amrywiol o amgylch yr arfordir. Bydd hyn yn darparu adnodd amhrisiadwy a fydd yn helpu i ddiogelu'r amgylcheddau morol a daearol yn ogystal â datblygu adnodd economaidd a chymdeithasol sylweddol o'i gysylltu â datblygiad Llwybr Arfordir Cymru.

Mae'r bartneriaeth wedi datblygu dull cydweithio a chydweithredol ar lefel leol, gan alluogi pawb dan sylw i ymgysylltu, datblygu a gweithredu cynlluniau gwaith ymarferol. Bydd amser yn cael ei dreulio ar ymgysylltu â'r gymuned ehangach drwy gynnal digwyddiadau lleol ac ymgysylltu ag ysgolion lleol i godi ymwybyddiaeth o fanteision y gwaith.

Bydd y Prosiect yn archwilio'r cysyniad o 'dalw am ganlyniadau' hefyd gyda chymorth tri ffermwr sy'n denantiaid yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol. Y nod yw creu model ac annog y gymuned ehangach i dreialu a rhedeg y dull newydd.

Mae'r prosiect yn treialu ymyriadau gwahanol, gan gyflwyno'r achos dros gymryd camau strategol pellach i ddiogelu, adfer a chysylltu'r cynefin agored i niwed hwn mewn partneriaeth â thirfeddianwyr a phorwyr yn y dyfodol.

'Talu am ganlyniadau' gyda chymorth tair o ffermydd yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol. Y nod yw creu model ac annog y gymuned ehangach i dreialu a rhedeg y dull newydd. Y gobaith yw y bydd hyn yn arwain at weithredu cynllun amaeth-amgylcheddol fferm gyfan sy'n seiliedig ar ganlyniadau sy'n gwobrwyo ffermwyr am gyflwyno manteision amgylcheddol.

Grymuso ffermwyr i ddatblygu, gweithredu a hunan-fonitro eu gweithredoedd i gyflawni amcanion economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol ar eu ffermydd. Gweithredu modelau cyflawni aml-asantiaeth i wella ansawdd dŵr ar ddalgylchoedd afonydd sy'n dod â manteision ehangach i'r amgylchedd morol.

Rhannu'r gwersi a ddysgir o'r prosiect i amrywiaeth eang o randdeiliaid gan ddefnyddio dulliau traddodiadol a digidol.

Adfer Cynefinoedd: Cynnal ac ehangu llain barhaus o gynefin amrywiol ar hyd Penrhyn Llŷn, gan greu coridorau cysylltedd sy'n cysylltu â llwybr arfordir Cymru

Diogelu rhag Rhywogaethau Goresgynol: Datblygu arferion da ym maes rheoli dalgylchoedd a rheoli rhywogaethau goresgynol

Ymgysylltu â'r Gymuned: Cynnal digwyddiadau lleol ac annog ysgolion lleol i gymryd rhan mewn digwyddiadau gan y gymuned leol i lanhau traethau

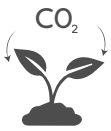
Rheoli Parthau Arfordirol: Datblygu cadernid a chysylltedd ar hyd y forlin drwy weithio'n agos gyda ffermwyr a thirfeddianwyr a rhoi dulliau o adfer cynefinoedd amrywiol ar waith

Pori Cynaliadwy: Rheoli tir yn effeithiol drwy sicrhau bod gwartheg a merlod yn pori mewn ffordd gynaliadwy lle bynnag y bo'n bosibl

Meithrin Cydweithredu a phartneriaethau: Meithrin cydberthynas waith gryfach rhwng ffermwyr ac arbenigwyr er mwyn gwella ansawdd pridd, aer a dŵr

Trosglwyddo Gwybodaeth ac Arloesi: Datblygu'r treial ffermio Talu am Ganlyniadau cyntaf yng Nghymru a'i roi ar waith, gweithio gyda ffermwyr i ddatblygu camau gweithredu i gyflawni amcanion economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol ar eu ffermydd, eu gweithredu a'u hunanfonitro

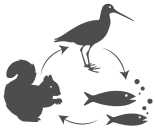
Rhaglenni Addysgol: Datblygu adnoddau addysgol newydd â phartneriaid y prosiect er mwyn rhannu gwell dealltwriaeth o'r cysylltedd rhwng yr amgylcheddau daearol a morol

Dal a Storio Carbon – wedi'i ategu gan y gwaith o gynnal cynefin amrywiol, datblygu coridorau cysylltedd ar hyd y forlin, pori mewn ffordd gynaliadwy a meithrin cydberthnasau rhwng ffermwyr ac arbenigwyr er mwyn gwella ansawdd pridd, aer a dŵr.

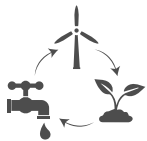
Addasu i'r Newid yn yr Hinsawdd – wedi'i ategu gan y gwaith o gynnal cynefin amrywiol, datblygu coridorau cysylltedd ar hyd y forlin, pori mewn ffordd gynaliadwy, datblygu treial ffermio Talu am Ganlyniadau a datblygu adnoddau addysgol er mwyn gwella dealltwriaeth o'r rhyng-gysylltedd rhwng amgylcheddau ar y tir a'r môr.

Cynyddu Bioamrywiaeth – wedi'i ategu gan y gwaith o gynnal cynefin amrywiol, rheoli rhywogaethau ymledol, datblygu coridorau cysylltedd ar hyd y forlin, pori mewn ffordd gynaliadwy a chreu adnoddau addysgol er mwyn gwella dealltwriaeth o'r rhyng-gysylltedd rhwng amgylcheddau ar y tir a'r môr.

Cadernid Ecosystemau – wedi'i ategu gan y gwaith o gynnal cynefin amrywiol, rheoli rhywogaethau goresgynnol, annog ysgolion lleol i gymryd rhan mewn gweithgarwch glanhau traethau, datblygu coridorau cysylltedd ar hyd y forlin a chreu adnoddau addysgol er mwyn gwella dealltwriaeth o'r rhyng-gysylltedd rhwng amgylcheddau ar y tir a'r môr.

Ansawdd Pridd, Aer a Dŵr – wedi'i ategu gan y gwaith o gynnal cynefin amrywiol, gweithgarwch glanhau traethau a meithrin cydberthnasau rhwng ffermwyr ac arbenigwyr er mwyn gwella ansawdd pridd, aer a dŵr.

Iechyd a Lles – wedi'i ategu gan y gwaith o gynnal cynefin amrywiol ar hyd llwybr arfordir Cymru a chreu adnoddau addysgol er mwyn gwella dealltwriaeth o'r rhyng-gysylltedd rhwng amgylcheddau ar y tir a'r môr.

Cydlyniant Cymunedol – wedi'i ategu gan y gwaith o gynnal cynefin amrywiol, cynnal digwyddiadau lleol, annog ysgolion lleol i gymryd rhan mewn gweithgarwch glanhau traethau, meithrin cydberthnasau rhwng ffermwyr ac arbenigwyr a chreu adnoddau addysgol.

Sgiliau a Threftadaeth Cefn Gwlad – wedi'i ategu gan y gwaith o gynnal cynefin amrywiol, cynnal digwyddiadau lleol, annog ysgolion lleol i gymryd rhan mewn gweithgarwch glanhau traethau, meithrin cydberthnasau rhwng ffermwyr ac arbenigwyr a chreu adnoddau addysgol.

Datblygu Gallu o ran Sgiliau ac Arbenigedd – wedi'i ategu gan y gwaith o reoli rhywogaethau goresgynnol, annog ysgolion lleol i gymryd rhan mewn gweithgarwch glanhau traethau, datblygu treial ffermio Talu am Ganlyniadau a chreu adnoddau addysgol er mwyn gwella dealltwriaeth o'r rhyng-gysylltedd rhwng amgylcheddau ar y tir a'r môr.

Cymryd Rhan – Os hoffech ddysgu mwy neu gymryd rhan yng ngwaith Partneriaeth Tirwedd Llŷn, mae rhagor o wybodaeth ar gael yn: